

**BINNENSTAD
GRONINGEN**

HET AKERKHOF

Voorlopig Ontwerp

HET AKERKHOF

Binnen het project Astraat-Brugstraat-Munnekeholm ligt het Akerkhof. Als bijzondere plek vraagt dit om een specifieke inrichting. Deze plek voor de toren aan de westzijde van de kerk maakt onderdeel uit van een groter geheel; de Vismarkt, maar kent ook een eigen karakter, mede door de groene inrichting.

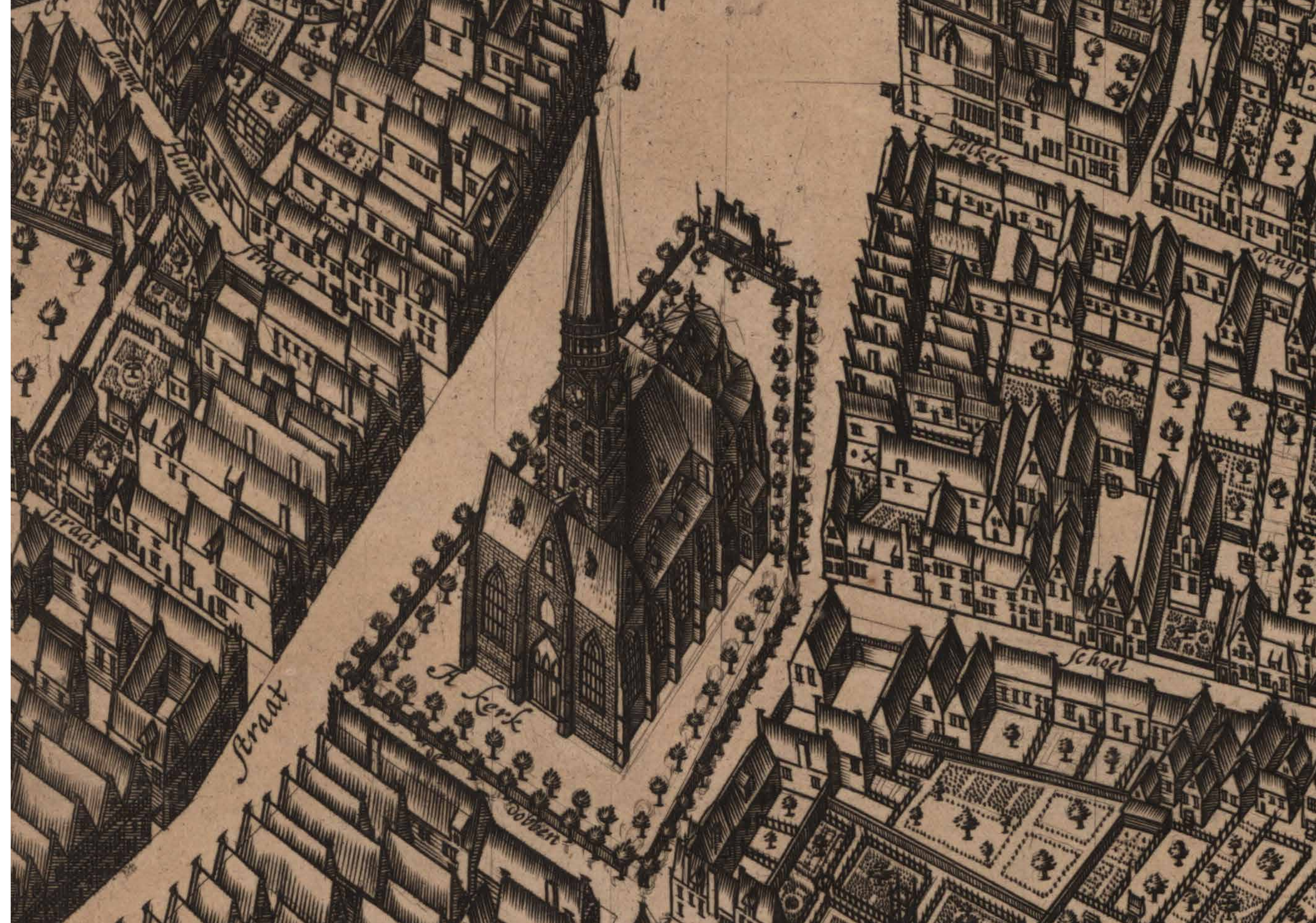
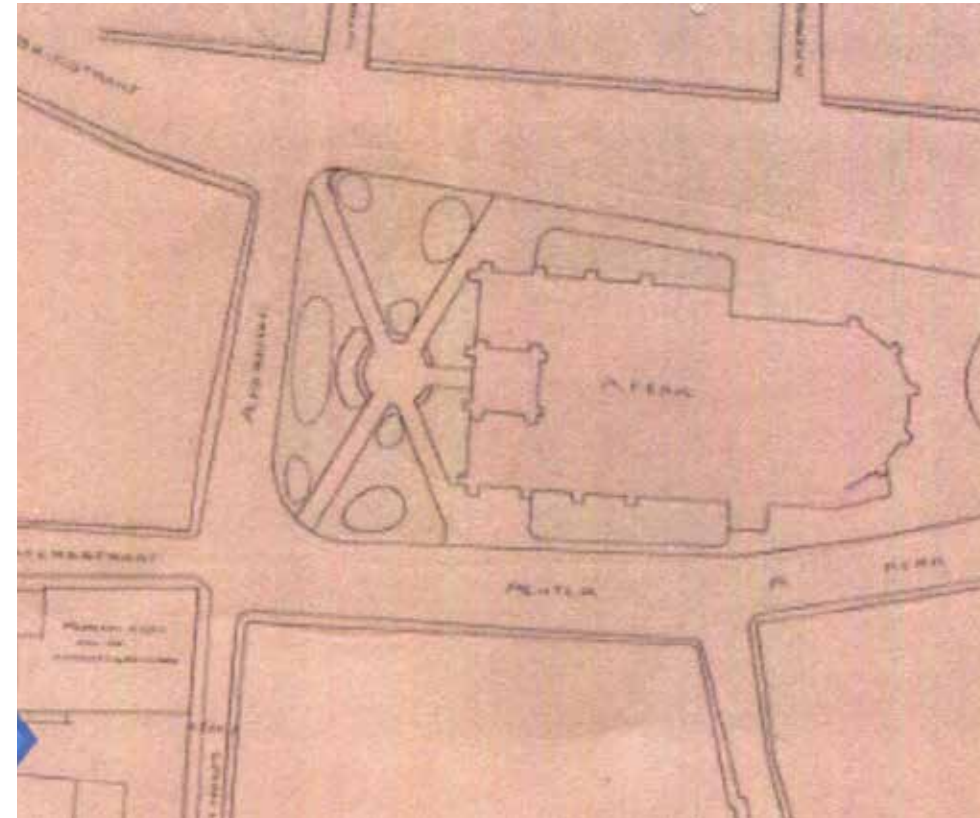
De plek voor de toren vraagt om een uitnodigende en intieme sfeer, als openbare verblijfsplek, met een groen karakter, uitnodigend om te bezoeken, om door te lopen, om te gebruiken. Gezien de lading van de plek met de monumentale Der Aa-Kerk en de geschiedenis van het vroegere kerkhof kan het tevens een plek zijn voor bezinning en rust, te midden van de hectische binnenstad.

HISTORIE

Het Akerkhof is van oudsher een plek van betekenis in de stad en maakt als zodanig deel uit van het collectief geheugen. Door de sporen uit het verleden beleefbaar te maken, wordt de historie tastbaar. Hiernaast de kaart van Haubois (1645). Met duidelijk herkenbaar:

- de contouren van het kerkhof (de eigen ruimte van de kerk);
- de verdwenen westelijke travee voor de toren;
- de ingangen van het kerkhof op de hoeken.

De contouren van het Akerkhof zijn vertaald in het plateau waarop de Der Aa-kerk en Korenbeurs staan. Ook de entrees, in de vorm van de hoeken, functioneren nog steeds in het huidige plantsoen. Deze sporen van het verleden zijn de basis voor het nieuwe verblijfsgebied op het Akerkhof.

HET NIEUWE AKERKHOF

DE STADSRUIMTE

De inrichting voor de toren van de Akerk is opgebouwd uit lagen die verwijzen naar heden en verleden. De basislaag is de stadsruimte, gevormd door de gevelwanden rondom en de bestrating van gele steentjes. Een ruimte waar veel gebeurt met functies als winkels, horeca en verkeer.

DER AA-KERK : EEN EIGEN RUIMTE

De natuurstenen plint waarop de Der Aa-kerk, de Korenbeurs en Vismarkt staan sluit qua maat en materiaal goed aan op de kerk en de contouren van het oude Akerkhof. Deze basis wordt versterkt door de randen met granietkeien door te trekken voor de Atoren en zo één geheel te maken van de ruimte rond de Akerk.

HET HOF

Het verblijfsgebied met de bloeiende omkadering versterkt de eigen ruimte van de kerk. Het zorgt er voor dat je als het ware een ruimte binnengaat die bij de Der Aa-kerk en specifiek bij de Atoren hoort. Het beantwoordt tegelijkertijd aan de wens om van deze speciale stadruimte een groene verblijfsplek te maken met mogelijkheden om, niet commercieel, te zitten.

De plantvakken hebben een zitrand waar je kan genieten van de dynamiek van de stad of waar je je kunt terug trekken in het hof. De gevarieerde beplanting zorgt voor beleving én geborgenheid.

Aan de binnenkant van het verblijfsgebied is gekozen voor halfverharding. Dit benadrukt de informele sfeer. Het materiaal laat goed lucht en water door. Dit om de groeiplaats van de bomen te beschermen. Binnen het hof is gekozen voor verplaatsbare stoelen en tafels, waarmee een informele openbare manier van zitten ontstaat.

SYMBOLIEK VAN DE PLEK

De Der Aa-kerk is vroeger groter geweest. Voor de toren was nog een travee. Deze is goed te zien op de kaart van Haubois. Op basis van opgravingen in het verleden zijn nu de contouren van de buitenmuur gereconstrueerd. In het ontwerp worden deze sporen van het verleden subtiel zichtbaar gemaakt met een dunne messing strip in de halfverharding.

De relatie tussen de kerk en de plek wordt verder versterkt door binnen en buiten met elkaar te verbinden. Dit kan op verschillende manieren met respect voor het eigene van de plek. Te denken valt aan:

- toevoegen van (drink)fontein in de vorm van een doopvont
- het openstellen van de toren en de Der Aa-kerk
- orgelmuziek die doorklinkt op de plek
- verlichting

A.
De stadsruimte (geel)
De dynamiek van de stad

C.
Omsluiting van het nieuwe hof met plantbakken.
Een combinatie van zitranden en aantrekkelijk groen op maaiveld

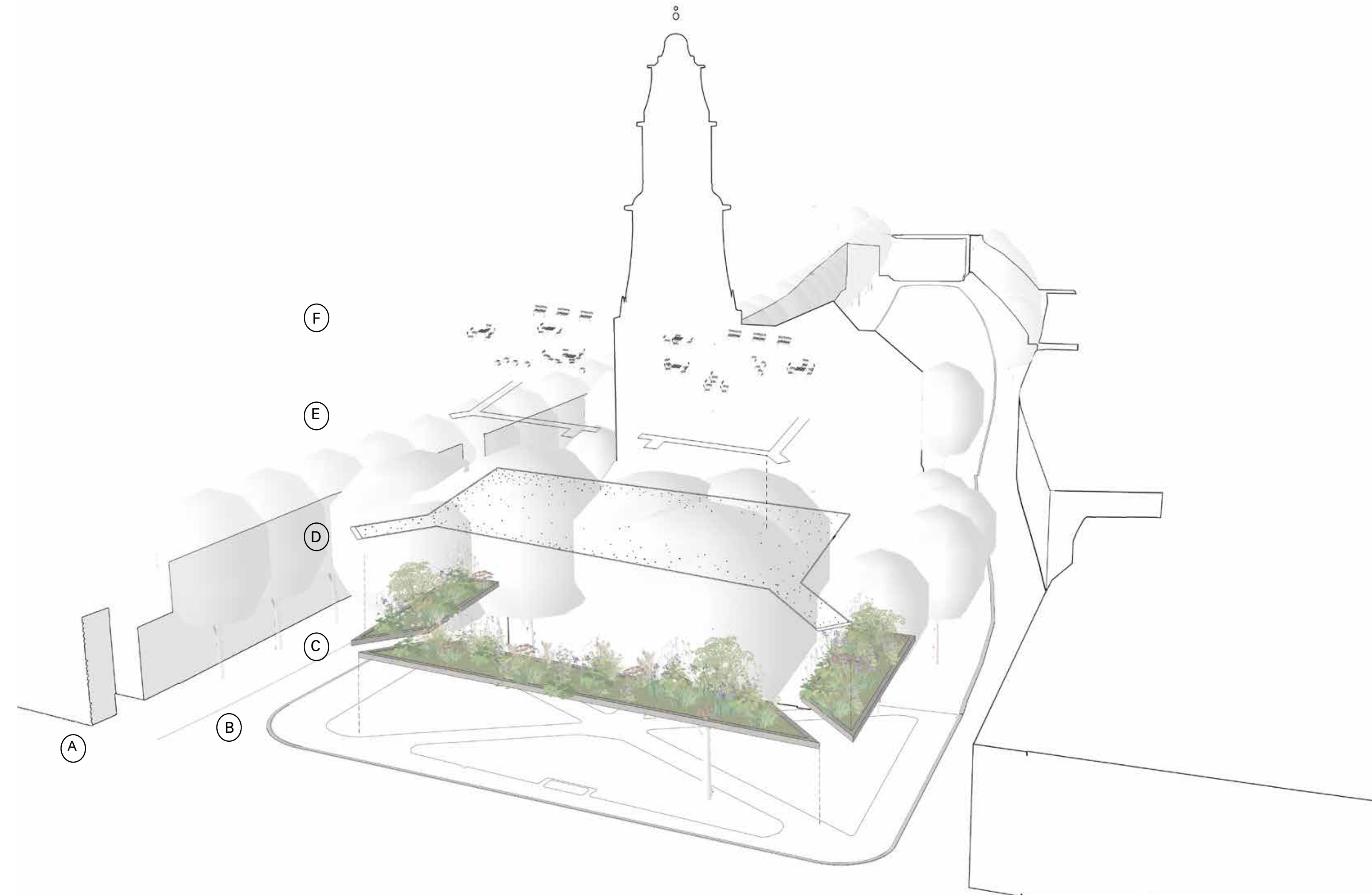
D.
Halfverharding binnen het hof

F.
Verplaatsbare stoelen en tafels voor een informele ontspannen sfeer

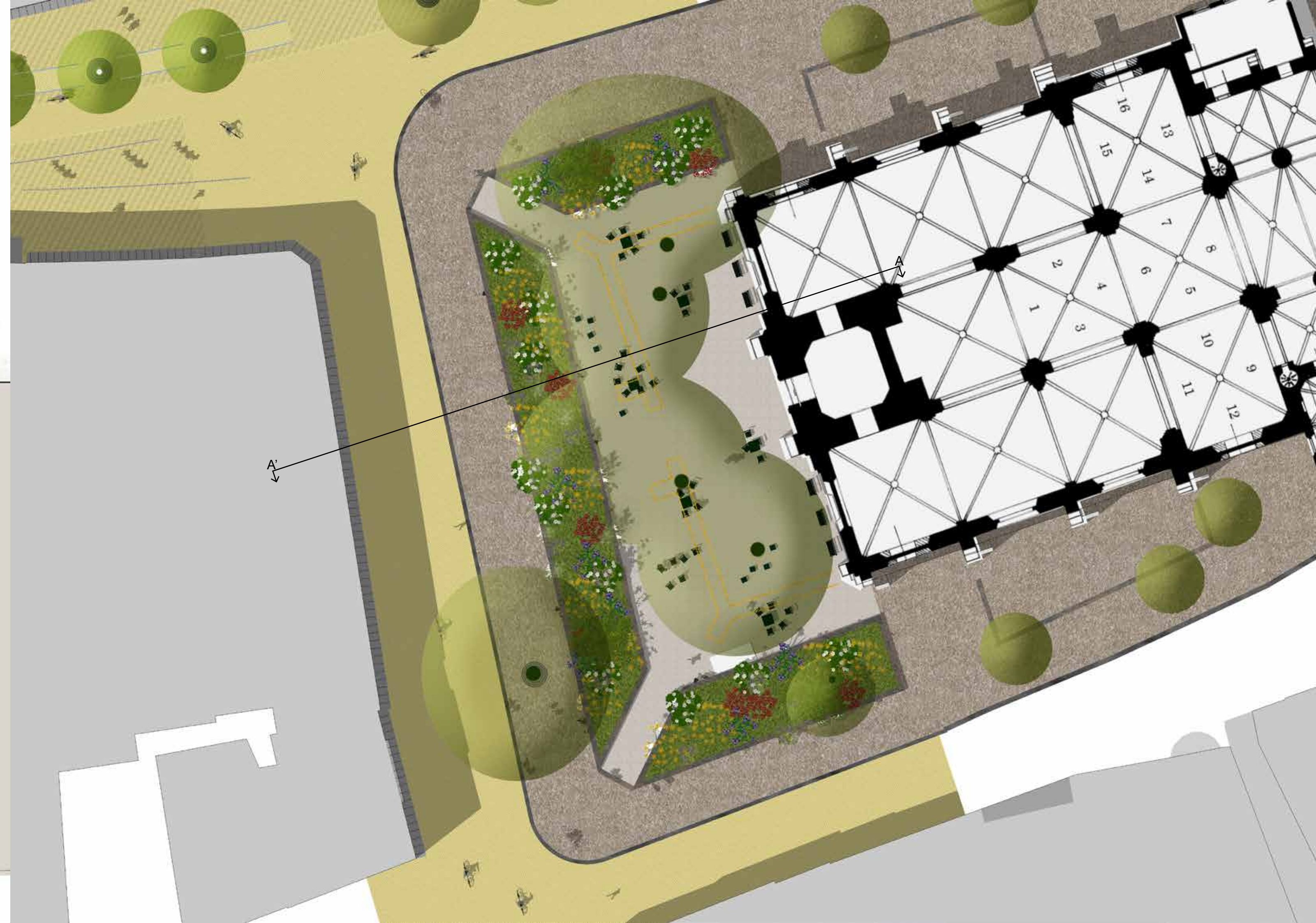
B.
Plint met kerk en bestaande bomen
De natuursteenband en granietkeien worden doorgetrokken voor de Atoren.

E.
Markering verloren travee door middel van messing strips in halfverharding.

Doorsnede AA'

GEBRUIK

Het gebruik van de verblijfsplek staat niet vast, het is een plek voor iedereen, jong en oud en biedt met name verschillende vormen van 'niet-commercieel' zitten. De randen van de plantvakken zijn bij uitstek geschikt om te zitten, zowel gericht op de aangrenzende drukke winkelstraten, als gericht op de kerk en de verblijfsplek. In de binnenruimte staan tafeltjes en parkstoeltjes voor een informele sfeer.

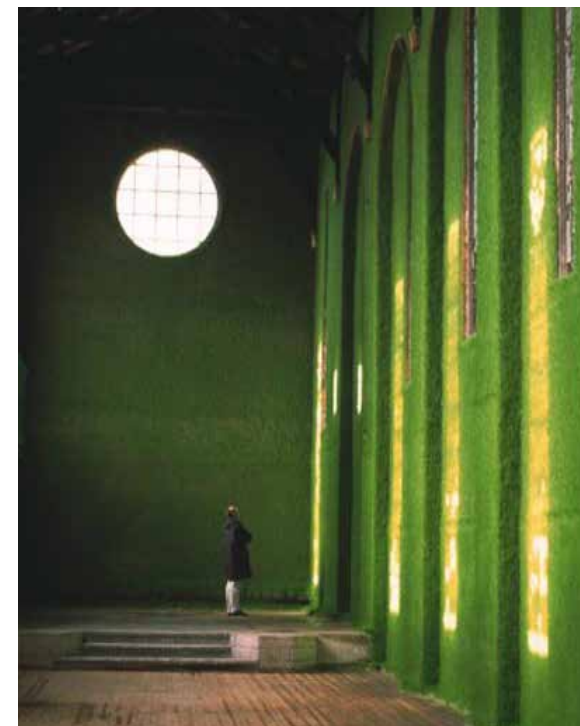
De Der Aa-kerk is in de huidige situatie een gesloten gebouw. De plek rond de kerk is daarmee ook onbestemd. De nieuwe inrichting zorgt ervoor dat het Akerkhof en de kerk weer verbonden worden. Omdat de Der Aa-kerk ook een bijzondere locatie is met een waardevol interieur en een specifieke programmering, is een wisselwerking tussen de binnenzijde en buitenzijde voor de hand liggend.

De wens is om deze interactie nog meer te versterken door de deuren voor de toren en de kerk vaker te openen. Voor de Atoren kan gedacht worden aan de sfeer van een kapel waar je een kaars aansteekt. De ruimte in de voet van de toren kan bijvoorbeeld mogelijkheden bieden voor een culturele invulling (bijvoorbeeld samen met CBK of het Groninger Museum). Nader onderzoek en monitoring ten behoeve van de vleermuizenpopulatie die in de toren huist is daarvoor wel noodzakelijk.

De invulling van het hof is niet commercieel. Mogelijk geeft het een meerwaarde als er een wisselwerking ontstaat tussen het gebruik van de plek en de beschikbare faciliteiten in de omgeving. Daarbij valt te denken aan:

- een karretje met boeken om te lenen;
- een deken bij de koffie om de hoek;
- woensdagmiddag spelletjesmiddag;
- een spontaan klassiek concert.

Zo ontstaat een plek voor en door de stad.

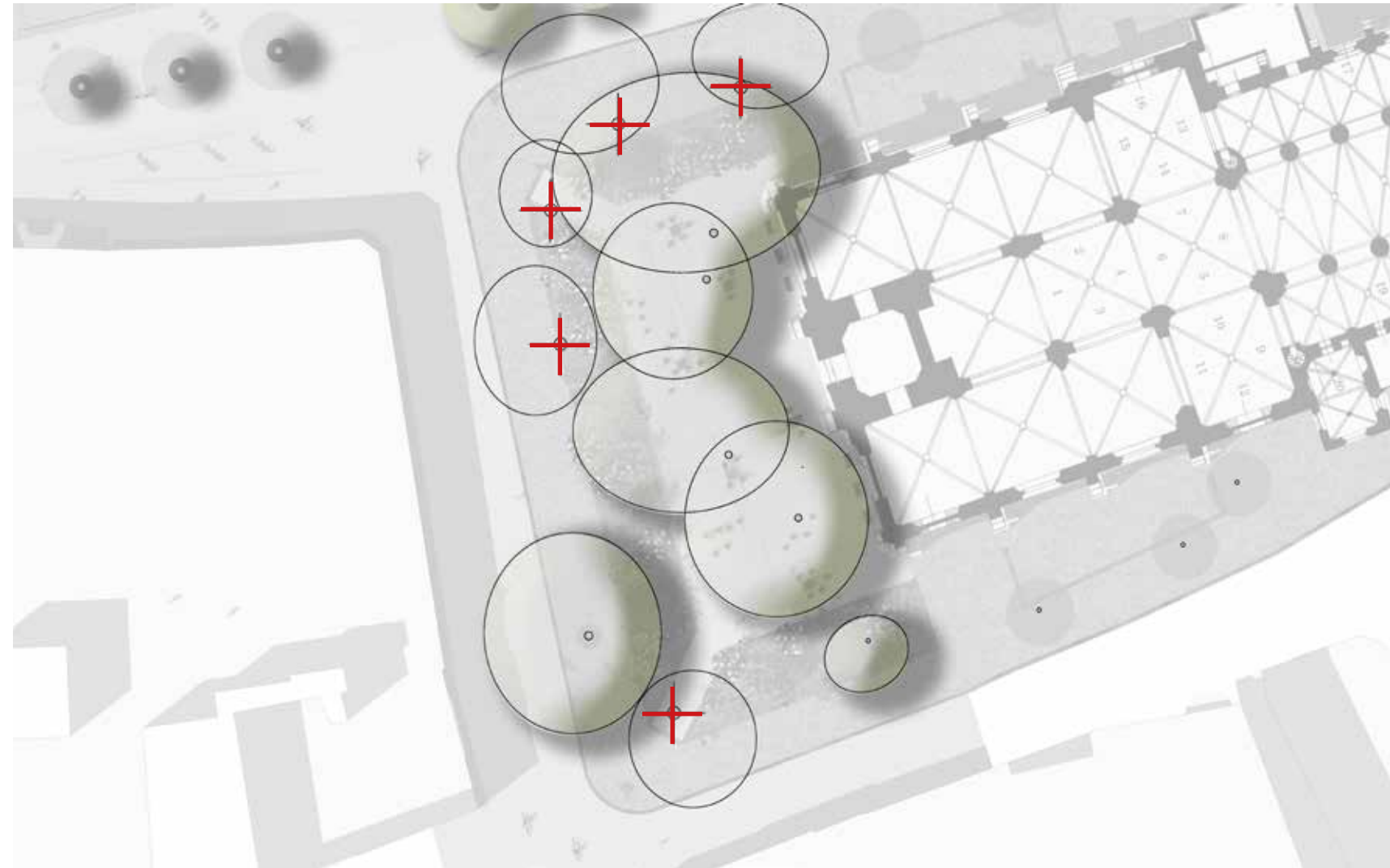
KWALITEITSGROEN

Het huidige plantsoen is weinig aantrekkelijk als verblijfspot, maar wordt als groene plek wel zeer gewaardeerd. De grasperken blijven kaal, onder de bomen is het donker. De kerk heeft een gesloten gevel. De kwaliteit van de bestaande bomen is onderzocht. Een paar bomen zijn ziek en hebben nog een beperkte levensduur, andere zijn erg beschadigd of hebben een éézijdige kroon. Daarom worden vijf bomen verwijderd. Daarmee wordt ruimte geboden aan de zes resterende monumentale bomen die dan beter tot hun recht komen. Bij de nieuwe inrichting is volop aandacht om deze bomen een zo optimaal mogelijke groeiplaats geven.

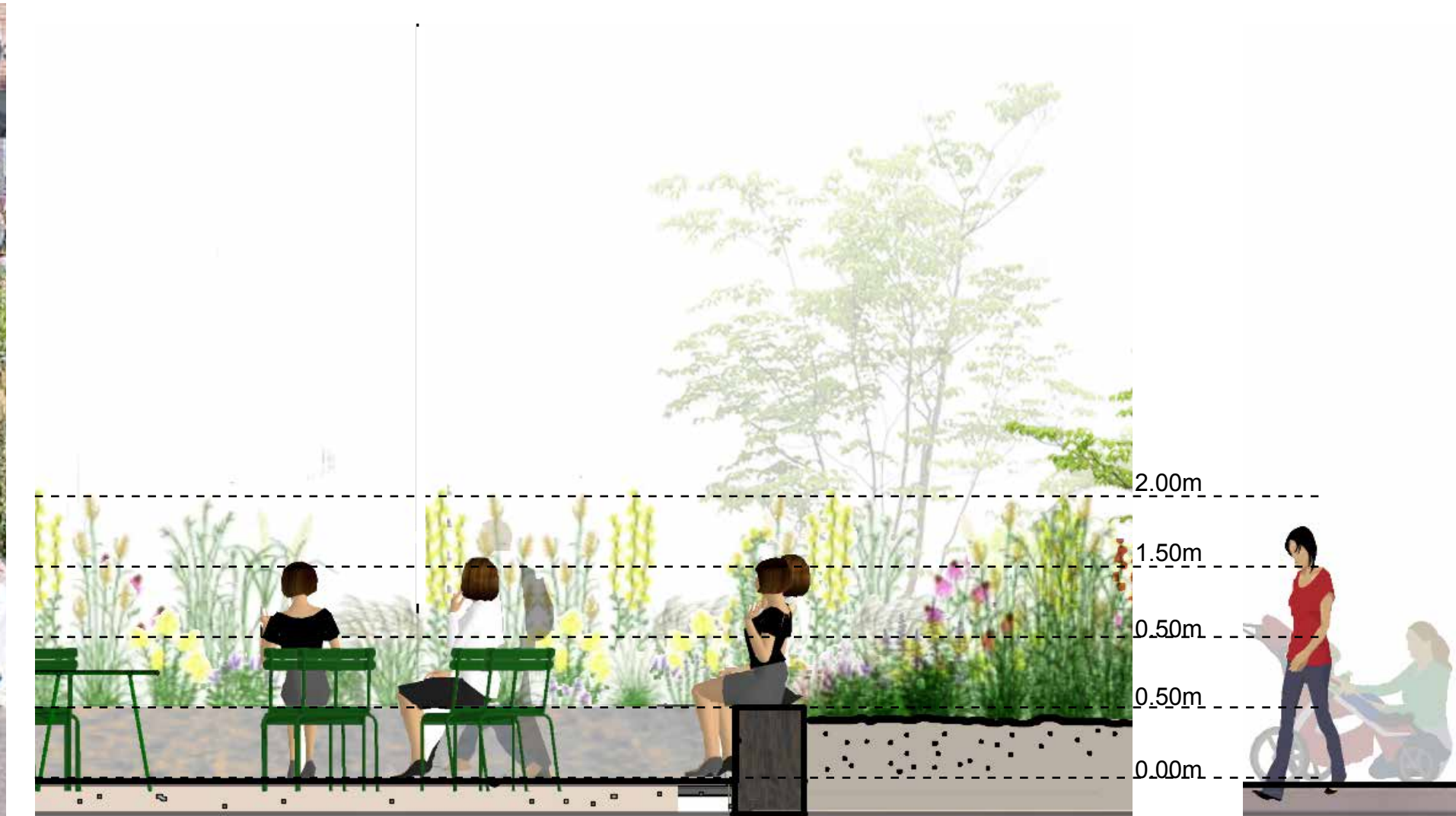
Daarnaast voegen we nieuw kwaliteitsgroen toe in de verhoogde plantvakken die de open ruimte aan de binnenzijde voor de toren omvatten. De beplanting sluit niet af, maar maakt contact en doorzicht vanuit de omgeving mogelijk. De plantvakken krijgen een gevarieerde bloeiende beplanting die in 4 seizoenen aantrekkelijk is. Er wordt op maat een mengsel samengeteld met beproefde soorten met specifieke aandacht voor:

- een aantrekkelijk winterbeeld (silhouetten, bessen, twijgkleuren en bloembollen)
- de kwetsbaarheid (stevige soorten in de randen, meer planten per m2)
- biodiversiteit en ecologische waarde
- de schaduwrijke plekken

De inrichting van de Akerkhof met bomen, plantvakken en parkverharding leveren een bijdrage een gezonde leefomgeving, biodiversiteit, de opvang van regenwater en verkoelende werking in hete zomers.

✚ = te kappen bomen

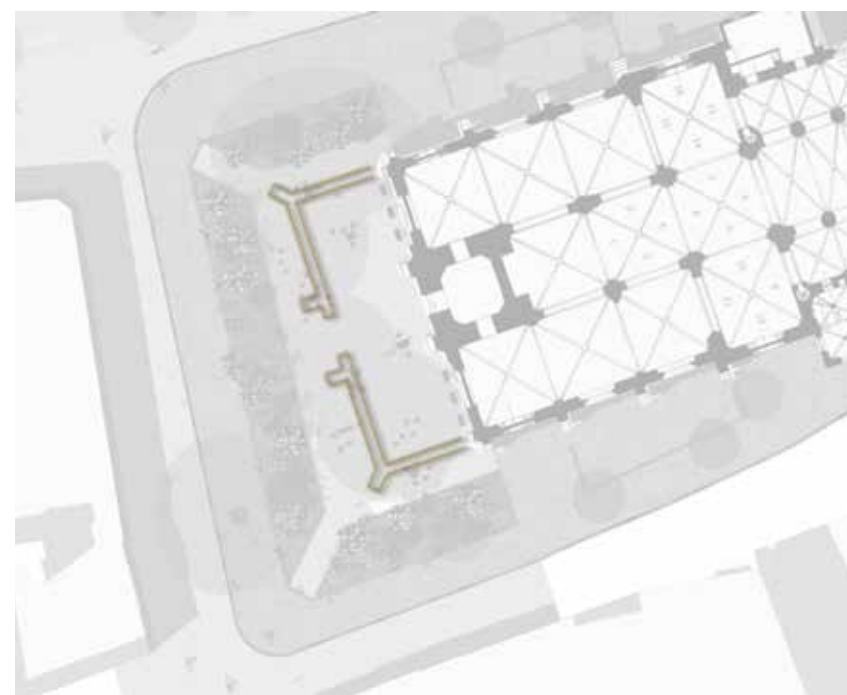

SYMBOLIEK VAN DE PLEK

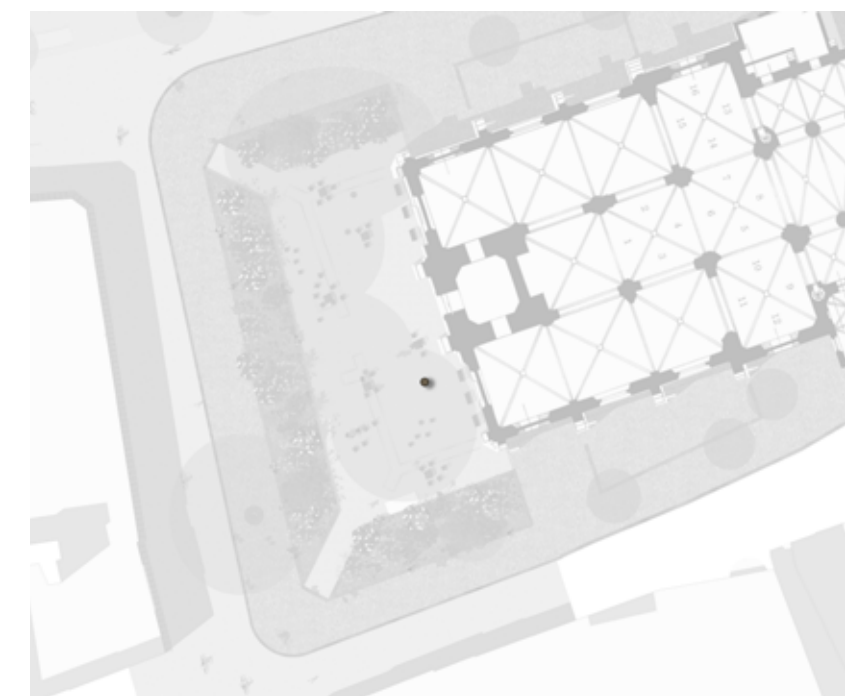
(DRINK)FONTEIN IN DE VORM VAN EEN
DOOPVONT

Kintsugi

SUBTIEL DUNNE MESSING STRIP IN DE HALFVERHARDING MAAKT DE
CONTOUREN VAN DE VROEGERE BUITENMUREN ZICHTBAAR.

STOELEN EN TAFELS

De verblijfsplek kent verschillende vormen van niet commercieel zitten. Een veelgehoorde wens.

De plantvakken hebben een zitrand waar je aan de ene kant de dynamiek van de stad kunt ervaren en waar je aan binnenkant juist meer van de rust kunt genieten. De gevarieerde beplanting zorgt voor beleving en geborgenheid.

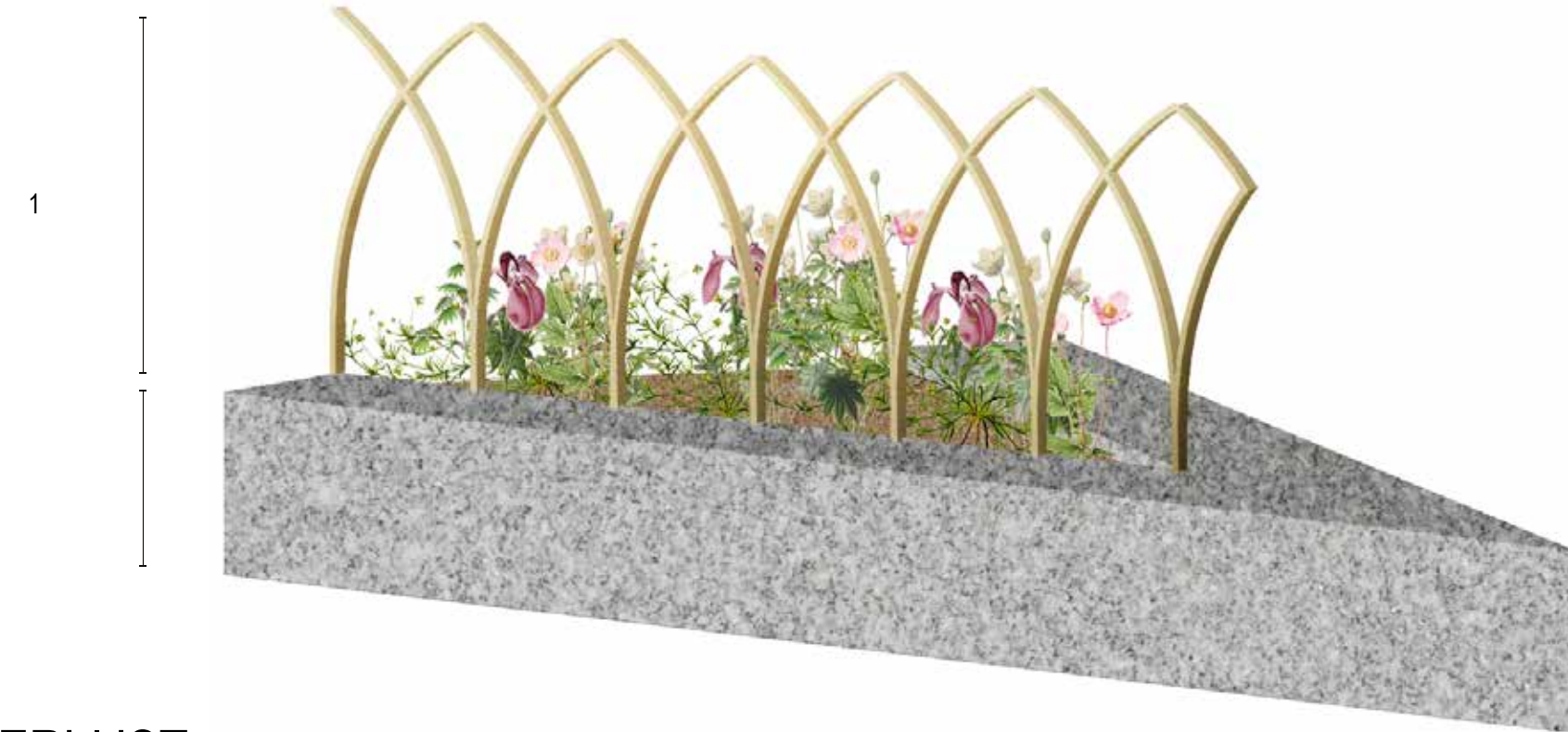
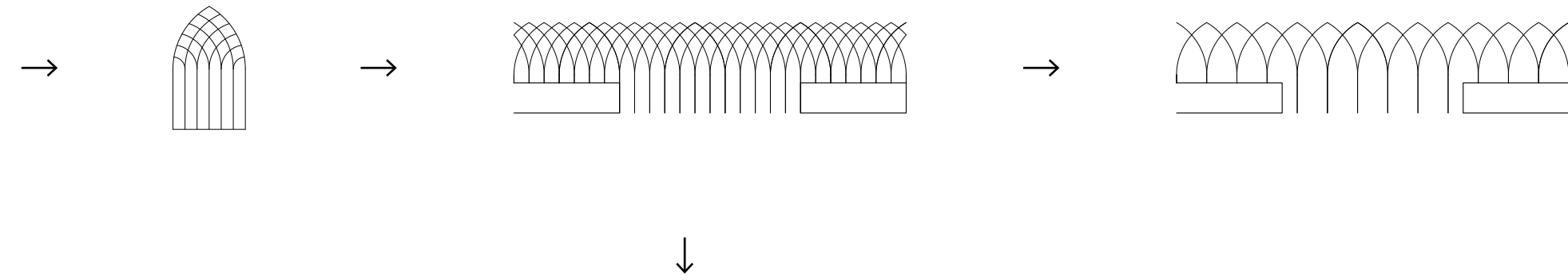
Er is gekozen voor verplaatsbare stoelen en tafels, waardoor een informele manier van zitten ontstaat. Altijd aan te passen aan de wens van het moment.

VERLICHTING

Licht tussen de bomen is een optie die nog verder uitgewerkt wordt. Daarmee heeft deze plek op het Akerkhof de potentie ook 's avonds een gezellige verblijfsplek te zijn.

OPTIE SIERLIJST

De plantvakken markeren de westelijke contour van het voormalige kerkhof en vormen een groene rand rond de verblijfsruimte voor de toren. Dit kan nog verder worden geaccentueerd door toepassing van een sierlijk hekje op de verhoogde rand aan de buitenzijde. Hiermee ontstaat een sierlijst rond het hof die uitstekend past bij dit type openbare ruimte. In vorm verwijst het beoogde hekje naar de gotische ramen in de kerk, waarmee de plek als hedendaags AKerkhof onlosmakelijk verbonden is met

de Der Aa-kerk en de geschiedenis van deze plek. De sierlijst sluit de ruimte niet af, maar markeert juist de openheid door het doorzicht tussen binnen en buiten, terwijl het tegelijkertijd de beplanting bescherming biedt.

OPTIE SIERLIJST AKERKHOF

februari 2018

www.ruimtevoorjou.groningen.nl

